

**İrqə co-vijneətion həmməy
forməon ləğv karde barədə
beynəlxalğə Konvensiyə**

Dı Penə Məclisi 2106 A (XX) nömrəynə 21 dekabr 1965-nə sornəni qətnamə gəbül bə, bo gəl kəşə, iyan ratifikasiyaro oje.

Bə zü peşə: bə 19-nə maddə qorə 4 yanvar 1969-nə sorədə.

İsətnə Konvensiyə iştirakçı bə devləton, hesob kardedən ki, İbə Milləton Təşkilati Nizom-nomə bə har insoni məxsüs bə ləyağət, iyan bərobərətə prinsipə əsəsədə bino bə, iyan həmməy devləton - Təşkilati üzvon İbə Milləton Təşkilati vəzifəonədə qıləy bə irqə, cinsi, zıvoni, iyan dini qorə fərq ninoe bo həmməy insoni həxon, iyan əsosə ozodətion həmməyəvo hümrəti təşviq, iyan ofəyə karde, bəvon riayət karde nail bəro bə i virə, iyan dı İbə Milləton Təşkilati əməkdoşəti müstəqil fəaliyyət nüşon doe bəşdə ehdə pəğətədən;

hesob kardedən ki, insoni həxon barədə Ümumi Bəyannamə həmməy insonon ləyağət, iyan hüğogədə ozod, iyan bərobər moaku bə, iyan bə ha insoni hiç qılə fərq, əzcümlə irqə, püsti ranqi, yainki milliyə mənşə qorə fərq nınəy, əyo elan kardə bə hüğog, iyan ozodətion malik beəti elan kardə;

hesob kardedən ki, İbə Milləton Təşkilat müstəmləkəciəti, iyan konco, dı kon formədə təzahür karde-kü ehaştə nıbəy, dəy anqıl bə seqreqasiya, iyan co-vijneəti praktikə məhküm kardədə, iyan Müstəmləkə olkəon, iyan xalqon istiqlalıyyət doe həxədə 14 de-

kabr 1960-nə sori bəyannamədə (Penə Məclisi 1514 (XV) nömrəynə qətnamə) bimon həmməy tədibəso, iyan bəsıxan bə oxo rosne zərürəti təsdiğ, iyan dı təntənə elan kardəşə;

hesob kardedən ki, İbə Milləton Təşkilati İrqə co-vijneəti həmməy forməon ləğv karde həxədə 20 noyabr 1963-nə sori bəyannamədə (Penə Məclisi 1904 (XVIII) nömrəynə qətnamə) cəmi dınyoədə irqə co-vijneəti həmməy forməon, iyan təzahüron dı rəy ləğv karde, iyan insoni şəxsiyyəti ləyoqəti dərk, iyan bəy hümrəti təmin karde zərürəti dı təntənə təsdiğ kardə bə;

çı irqə fərqi əsosədə har cürə pe qəte fəlsəfə elmi cəhətikü saxta, əxlaqi cəhətikü cırkin, sosial cəhətikü be ədalət, iyan təhlükəyn be qorə co-vijneəti konco bedə-bıbə, bəy çı nəzəri, iyan praktiki nəzəkü bəraət doe mümkün nıbe əmin bedən;

bə insonon irqə, püsi ranqi, yainki etnik mənşə qorə co-vijneəti karde milləton arədə düstiəti, iyan sülh münasibəton mane be qorə, iəyn xalqon arədə sülh, iyan betəhlükəti, iyan iqlə devləti daxilədə şəxson ahangdar ivrə jimoni qin karde varde zinə təsdiğ kardedən;

irqə ənqəlon har cürə insoni cəmiyyəton idealon zidd be əmin bedən;

dınyo kali ərazionədə hələən müşahidə karde bedə bə co-vijneəti təzahüron, iyan irqə peəti, yainki irqə nifrəti, əzcümlə aparteid, seqreqasiya, yainki bə co-vijneəti əsos bə dövlət siyosatıku təşviş eqenedən; irqə co-vijneəti həmməy forməon, iyan təzahüron

rə ləğv karde, iyan irqon arədə iyəndi bə sə dəşe nail be, iəyn irqə seqreqasiya, iyan irqə co-vijneəti həmməy forməonkū ozod beynəlxalq ibeəti tumo karde məqsədi irqə nəzəriyyəon bini bire qorə cəmi zərūri tədbiron vinde əzmi;

Beynəlxalğə Zəhmətə Təşkiloti 1958-nə sori təsdiğ kardə bə ko peəte, iyan ko sahədə co-vijneəti həxədə Konvensiyə, iyan Təhsil, Elm, iyan Mədəniyyət məsələon qorə ibə Milləton Təşkilati 1969-nə sori təsdiğ kardə təhsil sahədə co-vijneəti vəy se həxədə Konvensiyə bə nəzər qətedən;

İbə Milləton Təşkilati İrqə co-vijneəti həmməy forməon ləğv karde həxədə bəyannamədə ifodə bə prinsipəon bə jimon ovıştine, iyan bı məqsədi nail be qorə ve təcili praktiki tədbiron vinde təmin karde orzū kardeydən;

jintono nıvıştəyon barədə bə ray omedən:

I POƏ

Maddə 1

1. Bı maddədə «irqə co-vijneəti» ifodə məqsədiş, yainki nəticəş insoni siyosi, iqtisodi, mədəni, iyan ictimoi jimoni co sahonədə bərobər əsosədə hüğəğ, iyan ozodətion ləğv karde, yainki əvoni zinə istifodə karde, yainki bə jimon dəvordone kam karde qorə irq, püsi ranq, gəbilə, milliyə, yainki etnik mənşə ələməton əsosədə har cürə fərq noe, istisna karde, məhdüdiyyət, yainki bə pe qəte mənə doədə.

2. In Konvensiyə həmonnə Konvensiyədə iştirək kardə devləton diştə vətəndoşon çəvon vətəndoşon nıbə kəson arədə noə bə fərqon, istisnaon, məhdüdiyyətəon, yainki pe qəteon şamil bedəni.

3. In Konvensiyədə hiççi iştirək kardə devləton milliyə mənşübiyyətə, vətəndoşəti, co devləton təbəəti gəbül karde dair qanündoəti müddəəon konsə formədə təsir karde təki izoh karde əbini, dı şərti ki, bı qəronədə bə konsə müəyyən milləti barədə co-vijneəti tətbiq karde bəni.

4. Müstəsna təki, bə müdafiə ehtiyac bə kali irqə, yainki co-co şəxson lazımi tərəqqi təmin karde məqsədi joğə qropp, iyan şəxson insoni həxon, iyan əsos ozodətionkū bərobər istifadə karde təmini qorə zərūri be zınə xüsusi tədbiron vinde əncəx dı şərti irqə co-vijneəti təki diə karde əbini ki, həmonnə tədbiron bo müxtəlif irqə qropon əlahiddə hüğəğon oğəte nıvo benikə, iyan əvon nail be naminə tətbiq kardə bə məqsəd bə das ome bəpeştə qüvvədə nımando.

Maddə 2

İştirək kardə devləton irqə co-vijneəti məhküm kardədən, iyan bə təxir enəğəndəy dı həmməy müm-kün vasitəon irqə co-vijneəti həmməy forməon ləğv karde siyosəti barde, iyan həmməy irqon arədə di-iyəndi bə sə dəşe komək karde bəşdə ehdə pəğəte-dən, dı məğsədi:

a) har qılə iştirək kardə devlət co-co şəxson, qropon, yainki idarəon barədə dı irqə co-vijneəti anql

bə hiç qılə hərəkət nıkarde, iyən fəaliyət nüşon nıdoe bəşdə ehdə peğəteyde, iyən cəmi milliyə, üjənən vıronədə bə devlət orqanon, iyən idarəon bı ehdəon müvafiğ hərəkəton karde təminat doedən;

b) har qılə iştirək kardə devlət har cürə şəxson, yainki təşkilaton bə jimon dəvordonyə irqə co-vijneəti təşviq, iyən mıdafiə nıkarde, yainki bəy tərəfdor be-nişə bəştə ehdə peğəteyde;

c) har qılə iştirək kardə devlət cı hüksüməti milliyə, iyən vıron miqyosədə bardə siyosəti tojadən diə karde, hajoqo irqə co-vijneəti movcüd bə har vırədə bə maydon ome, yainki bəçəy mehkəm be barədə har qılə qanün, qərarən islah, yainki ləğv be qorə təsirinə tədbiron bəpe bıvındo;

ç) har qılə iştirək kardə devlət cı həmməy lozim bə vasitəonədə, əzjümlə şəraitikü ehaştə bə qanündəti tədbironkü istifodə karde-karde co-co şəxson, qropon, yainki təşkilaton dəvordiniyə irqə co-vijneəti qədəğən karde, iyən bə çəyi oxo bəpyə beşu;

d) har qılə iştirək kardə devlət lozim bə holonədə dı co tədbiron i vırədə irqə ənqəlon dəf karde, dıse qılə irqon qırd bə təşkilaton, iyən hərəkəton təşviq karde, iyən irqə cəbeəti niğil karde komək kardə ənqəlon mıdafiə nıkarde bəştə ehdə peğətedən.

2. İştirək kardə devləton şərait tələb kardeədə bəvon mənsüb bə irqə qropon, yənkı şəxson inkişafi, iyən mıdofiə təmin karde məğsədi sosial, iqtisodi, mədəni, iyən co sahəonədə bəvon insoni həxon, iyən əsos ozodətionkü bütöv, iyən bərobər istifodə karde zəmonət doə əlahiddə, iyən konkret tədbiron

bəpe bıvındon. Joqo tədbiron nəticədə bə çəvon qorə tətbiq kardə məğsəd bə das varde bəpeştə müxtəlif irqə qroponro bərobər nıbə, yainki əlahiddə həxon oğəte varde gətiyən bəpe benikə.

Maddə 3

İştirək kardə devləton irqə seqreqasiya, iyən apar-teidi xüsusi məhküm kardedən, iyən ıstə yurisdiksiyonədə bə ərazionədə bı xarakterədə bə har cürə praktika navi səy, qadağan karde, bini biriyə bəştə ehdə peğətedən.

Maddə 4

İştirək kardə devləton har qılə irqə, yainki püsi müəyyən ranqədə be qorə, yainki müəyyən etnik mənsəynə inson qropon bə pe qəte ideya, yainki nəzəriyyə əsos bə, yainki har cürə formədə bedə-bibü irqə nıfrəti, iyən co-vijneəti bəraət doə, yainki əy təşviq karde jəhd karde har cürə təbliğati, iyən həmməy təşkilaton məhküm kardən, iyən bə joqo co-vijneəti har cürə təhrikçəti, yainki co-vijneəti hərəkəton bini birne qorə təcili, iyən pozitiv tədbiron vinde bəştə ehdə peğətedən. Dı məğsədi əvon insoni həxon barədə ümümi Bəyannamə prinsipon, iyən ın Konvensiyə 5-nə maddədə oşko ifodə bə həxon müvafiq, üjənən:

a) irqə bə pe qəte, yainki nıfrəti əsos qəte ideyaon har cürə formədə pevilo karde, bə irqə co-vijneəti

har cürə təhrikçəti, iyan bə konsə irqə, yainki bə co ranqədə bə püsi, yainki etnik mənşə mənşüb insoni qropon ələh pevilo karde bə həmməy zorinə hərəkəton, yainki bə joqo hərəkəton təhrikçəti, üjanən irqə fəaliyyət nüşion doe qorə, bə joqo şeyon maliyə vadoən daxil be şərti, har cürə koməkəti nüşon doe dı qanüni cəzo doə cinayət elan kardedən;

b) irqə co-vijneəti, iyan bəy təhriki təşviq kardə təşkilaton, üjanən mütəşəkkil təbliğati fəaliyyəton qanünədə bə kəno elan, iyan qədəğən kardedən;

c) milliyə, yainki vironədə devlətə hakimiyyəti orqanon, yainki devləti idorəon irqə co-vijneəti təşviq karde, yainki bəy təhrik karde ro doedənin.

Maddə 5

In Konvensiyə 2-nə maddədə ifodə bə əsos ehdəmonon müvafiq iştirək kardə devləton irqə co-vijneəti həmməy forməon gədəğən, iyan ləğv karde, iyan bə irqə, püsi ranqi, milliyə, yainki etnik mənşə qorə fərq ninoe har qılə insoni qanüni vədə bərobərəti təmin karde, xüsüsən jinə həxon bə jimon dəvordone bəştə ehdə peğətedən:

a) məhkəmə, iyan ədöləti bə vırə roşnyə co orqanon vədə bərobərəti həx;

b) şəxsi betəhlükəti həx, ya vəzifədə bə hüküməti odəm, yaən co-co şəxson, qropon, yainki idarəon tərəfədə bə məruzə mandə zori, yainki bədəni xəso-rəti qorə devləti tərəfikü mıdafiə be həx;

c) siyosi həxon, əzcümlə ümümi, iyan bərobər

vijneə həxi əsosədə dəvordonyə bə vijneonədə iştirək karde - sədo doe, iyan ıstə nomizədəti bə nav doe, ır olkə idarə kardeədə, və ya həmməy səviyəonədə devləti kon rəhbərətiədə iştirək karde həx, və ya bə devlət golloği dəşəədə bərobərəti həx;

d) co mılki həxon, əzcümlə:

i) devləti hüdüdonədə vırə dəğəş karde, iyan jimon ozodəti həx;

ii) dı dıstə devlətiən daxil be, har qılə olkə tərğ karde, iyan bəştə olkə oqarde həx;

iii) vətəndoşəti həx;

iv) bə nikah daxil be, şüə-jen vijne həx;

v) piedə colnə, piedən müştərək əmlaki soyb be həx;

vi) vərəsəti həx;

vii) fikir, vicdon, dini ozodəti həx;

viii) əqidə, iyan əçəy sərbəst ifodə karde həx;

ix) dinc yığıncağon, iyan assosasiyaon həx;

e) iğtisodi, sosial, iyan mədəni sahəonədə həxon, əzcümlə:

i) ko, ozod ko vijnie, ədölətinə, iyan dasdoə ko şərait, ko nıbekü mıdofiə, i cürə ko qorə bərobərinə, ədölətinə, iyan qənaətbəxşə həx doe;

ii) həmkoron ittifoqi bino karde, iyan bəvon daxil be həx;

iii) bə mənzili həx;

iv) səhiyyə, tibbi komək, ictimai təminat, iyan sosial xidməti həx;

v) təhsil, iyan bə peşə hozo be həx;

vi) mədəni jimonədə bərobər iştirək karde həx;

f) ictimai istifadəyə qorə nəzərdə qəətə bə har vırə, xidməti nevon vıron, məsələn, bə nəqliyyat peniştə, restoran, kafe, teatr, iyən bə parkon daxil be həx.

Maddə 6

İştirək kardə devləton çəvon yürisdiksiyə jitonə bə har qılə insoni, in Konvensiyə bə vırə nırosne qorə bə çəvon həxon, iyən əsos ozodətion gəsəd kardə har qılə irqə co-vijneəti hərəkəton vindeədə səlahi-yətinə milliyə məhkəməon, iyən co devlət təsisəton vasitə təsirinə mıdafiə vasitəon mıdafiə be, ijenən in məhkəməonədə joqo co-vijneəton nəticədə bəy qı-niə har qılə zərəri ədolətinə, iyən adekvatinə əvəz doe barədə iddia ros karde həxon təmin kardedən.

Maddə 7

İştirək kardə devləton bə irqə co-vijneəti vardə bekarde xürafəti mübarizə barde, milləton, irqə, yain-ki etnik qrupon arədə iyəndi bə sə dəşə, tov varde, iyən düstiəti təşviq karde məğsədi təcilinə, iyən təsi-rinə tədbiron - əzcümlə tədris, tərbiyə, mədəniyyət, iyən informasiyə sahəonədə - vinde, yaxot libə Millə-ton Təşkilati Nizomnomə, insoni həxon barədə ümü-mi Bəyannamə, libə Milləton Təşkilati irqə co-vijneə-ti həmməy forməon ləğv karde həxədə Bəyannamə, iyən in Konvensiyə məğsəd, iyən prinsipəon populyar karde bəştə ehde pəğətedən.

II POƏ

Maddə 8

1. İştirək kardə devləton işte vətəndəşon arədə vijnə bə, bə yolə əxlaqi keyfiyyətəon malik, iyən dı-şte beğəzəti zinə bə 18 qılə ekspertikü iborət co-vij-neəti ləğv kardero Komitə (çimi bə peş Komitə votə bəbe) təsis bəpyə bıkən. Əvon işte vəzifəon şəxsi keyfiyyətədə bəpyə bə vırə bırosnon. Həm ədolətinə coğrafi paybaxşı, müxtəlif sviləzasiya forməon, iyən əsos hüğögi sistemon təmsil be nəzə rosnedən.

2. Komitə üzvon çı iştirək kardə devləton nami-zədəti bə nav doə şəxson daxil bə siyahikü dı nüəki-li sədo doe ro vijnə bedən. Har qılə iştirək kardə devlət i qılə vətəndəşi namizədəti bə nav doe bəzne.

3. İminnə vijnəon in Konvensiyə bə zü peniştə-kü şəş manq bə peşt dəvordenəy bedə. Ha kərə bə vijnəəmoni, hiç nıbu se manq mandəy Yolə Katib na-mizədəti dı ro bə na doəbə həmmə şəxson, çəvon namizədəti bə nav doə iştirək kardə devləton nüşon doe şarti, dı əlifbo sırə düzbə siyohi həzo kardedə, iyən həmon siyahı bo Konvensiyə iştirək kardə dev-ləton viğandedə.

4. Komitə üzvon vijnəon libə Milləton Təşkilati mərkəzi idarəonədə Yolə Katibi tərəfo vakardə bə iş-tirək kardə devləton iclasəonədə dəvəonə bedən. Kvə-rumij iştirək kardə devləton sədə bə dı təşkil bə in iclasəonədə ən ve sədo sə kəs, iyən iclasədə, iyən sə-

dodoeədə iştirək kardə iştirakinə devləton nümayəndəon mütləq əksəriyyəti sədo gəzənc kardə namizədon bə Komitə üzv vijnəə bedən.

5. a) Komitə üzvon ço çori müddət vijnəə bedən. Əmma iminnə vijnəəmonədə vijniyə bə nəv qılə üzvi səlahiyyətə müddət dımınə sori oxoədə sə bedə; həmon nəv qılə üzvi nom iminnə vijnəəmoni bəpeşt dərhol Komitə sədri tərəfikü dı püşki müəyyən bedə.

b) Çəşnıkardə vakansiyon vırə pür kardero çı Konvensiyə ekspert əni Komitə üzv nıbə iştirək kardə devləti, dı Komitə bəqəm karde şərti, iştə vətəndoşon arədə tojə ekspert təyin kardedə.

6. İştirək kardə devləton çı Komitə üzvon çəvon Komitədə ısdə vəzifəon bə vırə rosne müddətədə xərcəon doe məsüliyyəti kirmədən.

Maddə 9

1. İştirək kardə devləton Komitədə diə karde qorə, dı in Konvensiyə bə vırə dəvordine komək karde məqsədi vındə bə gənüdoəti, məhkəmə tədbiron, inziboti, iyən co tədbiron həxədə İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi məruzə təğdim karde bəştə ehdə peğətədən:

a) məlüm devlətiro in Konvensiyə bə zü peneştekü i sori dılədə; b) omə soronədə ha dı sorisə i kərə, iyən Komitə ha kərə tələb kardeədə. Komitə Konvensiyədə iştirək kardə devlətonkü informasiyə pie bəzne.

2. Komitə iştə fəaliyyəti barədə ha sor dı Yolə Ko-

tibi vasitə bə İbə Milləton Təşkilati Penə Məclisi məruzə təğdim kardedə, iyən çı Konvensiyə iştirək kardə devlətonkü sə bə məruzəon, iyən informasiyəon ümütə əsosədə təklifon, iyən ümümi tovsiyon doe bəzne. In təklifon, iyən ümümi tovsiyon bə Penə Məclisi dı Konvensiyada iştirək kardə devləton geydon (əgər histebü) i vırədə votə bedən.

Maddə 10

1. Komitə iştə məxsüsi prosedürə gəydəon müəyyən kardə.

2. Komitə bo dı sori müddətiro iştə vəzifəynə şəxson vijnədə.

3. Çı Komitə katibəti İbə Milləton Təşkilati Yolə Kaktibi tərəfikü təmin bedə.

4. Çı Komitə icloson, adətən, İbə Milləton Təşkilati mərkəzi idarəonədə dəvonyə bedən.

Maddə 11

1. Kon iştirək kardə devlət çı co qılə iştirək kardə devləti in Konvensiyə müddəaon bə vırə nırosne həsob kardedəbü, imi bə Komitə nəzəri rosnedə. Çımi bə peşt Komitə in məlumatı bə marağinə iştirək kardə devləti doədə. Votemoni sə devlət se menqi dılədə bə Komitə in məsələ, iyən həmonnə devləti vində zinə tədbiron məlüm kardə nıvıştemonə izahət, yainki bəyonət təğdim kardedə.

2. Məsələ joğə devlət iminnə votəmoni səykü şəş

manqı dılədə dıtərəfə qəpəmon, yainki bəvonro mümkün bə dı co vasitəon har dıqlə tərəfiro qənaət-bəxş şəkildə tənzim nibeədə, in dı qılə devlətədə har qılə həmonnə məsələ bə Komitə, üjanən bə co devləti nıvıştemonə votəmon gənde şərti, tojadən bə Komitə müzakirə doe bəzne.

3. Komitə çı in maddə 2-nə bəndi əsosədə bəy doə bə məsələ çı beynəlxalğə hüğögi həmməy tərəfikü gəbül bə prinsipon müvafiq bə həmməy mümkün daxili hüğögi müdafiə vasitəon çı sınağədə bekarde, iyən bı holədə sə be müəyyən karde bə beştə diə kardədə. In gəydə həmonnə vasitəon tətbiq karde lap ve vaxt bardeəsə ko kardədənı.

4. Komitə marağinə iştirək kardə devləton bəçəy müzakirə doə bə har qılə məsələ qorə bə ko aid bə har qılə informasiyə təqdim karde təklif doe bəzne.

5. Çı maddə mıddəonkü bə nav omə bə har qılə məsələ Komitə diyə kardeədə marağinə iştirək kardə devləton bə məsələ diə kardə müddətədə, sədo doe həx nibe şərti iştə nüməyəndəon Komitə iclosonədə iştirək karde gənde bəzne.

Maddə 12

1. a) Komitə lozim zınə har qılə informasiyə səy, iyən dı diğğəti ümütə bə peşt Sədr çı Komitə üzv bə, yainki nıbə kəsonkü penc nəfərədə iborət xüsusi Roziəti Kəmissiyə (çimi bə peşt «Kəmissiyə» votə bəbe) təyin kardədə. Kəmissiyə üzvon mübahisə kardə tərəfon həmməvoyə roziəti təyin kardə bedə. Kəmissi-

yə bo marağinə devlətonro məlüm məsələ bə Konvensiyə müddəon riayət karde əsosədə dı sülhi tənzim karde məğsədi xeyirxah xidmət nüşon doədə.

b) əqər se manqı dılədə çı mübahisə tərəfon bə devləton arədə bə Kəmissiyə tərkibi həmməy, yainki bəçəy i hissə dair roziəti bə dast nomeədə, təyin be barədə mübahisədə tərəf bə devləton roziəti səy mümkün nıbə Kəmissiyə üzvon, Komitə üzvon tərkibikü dı nünəkili sədo doe ro, seədə dı veə sədo vijneə bedən.

2. Kəmissiyə üzvon iştə vəzifəon şəxsi keyfiyyətikü bə vırə rosnedən. Əvon mübahisədə tərəf bə, yainki Konvensiyədə iştirək nıkardə devləti vətəndaş bəpyə nıbün.

3. Kəmissiyə iştə Sədri vıjneədə, iyən iştə məxsüsı prosedür gəydon müəyyən kardədə.

4. Kəmissiyə icloson, adətən, lbə Milləton Təşkilati mərkəzi idarəonədə, yainki dı Kəmissiyə gərəri co münasib vırədə dəvordinə bedə.

5. Çı Konvensiyə iştirək kardə devləton arədə mübahisə bə Kəmissiyə bino be vardedəbü, çı Konvensiyə 10-nə maddə 3-nə bəndi müvafiq təmin kardə bə Katibəti bə Kəmissiyəon xidmət nüşon doədə.

6. Mübahisədə tərəf bə devləton Kəmissiyə üzvon həmməy xərcon lbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi təgdim kardə semetə əsosədə bərobər şəkildə edə kardən.

7. Yolə Katib, lozim beədə, Kəmissiyə üzvon xərci, həmon xərcon in maddə 6-nə bəndi müvafiq mübahisə tərəfon bə devləton edə kardekü bə nav edə

karde bəzne.

Maddə 13

1. Kəmissiyə bə məsələ həmməyəvo diə karde bə peşt bə Komitə Sədrī tərəfon arədə bə mübahisə faktikə cəhəton aid bə həmməy məsələon barədə rəy, iyən mübahisə həll karde qorə zərūri hisob kardə tevsiyəonkū iborət məruzə təgdım kardədə.

2. Komitə Sədr cı Kəmissiyə məruzə mübahisədə iştirok kardə devləton har qılə voğandedə. In devləton se manqi dılədə cı Kəmissiyə məruzədə bə tevsiyəonkū rozi mande-nımande barədə bə Komitə Sədrī bəpye bıvoton.

3. In maddə 2-nə bəndədə nəzərədə qətə bə müddət sə be bəpeşt Komitə Sədr cı Kəmissiyə məruzə, iyən marağinə iştirok kardə devləton bəyanaton bo Konvensiyədə iştirok kardə co devləton bəpye bıvgando.

Maddə 14

1. İştirok kardə devlət har qılə vaxtədə, açəy yurisdiksiyə hüdodonədə, bı Konvensiyədə ifodə bə həxon har qıləy cı iştirok kardə devləti tərəfo petošəy ğıboni be iddio kardəkəsonkū, yainki şəxson qropikū cı Komitə məlumat sey, iyən bəvon diə karde səlahiyyəti ğəbül karde bəyon karde bəne. Komitə joğə bəyanat nıdə iştirok kardə devləton həxədə hiç qılə məlumatı bəpie ğəbül nıkə.

2. In maddə 1-nə bəndədə nəzərədə qətə bə bəyanati doə har qılə iştirok kardə devlət iştə yürisdiksiyə hüdodonədə bı Konvensiyədə ifodə bə həxon har iqləy petošəy ğıbon be, iyən mümkün bə daxili hüğəğ mıdofia vasiəton sə karde iddio kardə co-co şəxsonkū, yainki şəxson qropikū petisiya ğəbül karde, iyən diə karde qorə səlahiyyətinə təsisat bino karde, yainki iştə milliyə hüğəği sistemi çərçivədə joğə orqani nüşon doe bəzne.

3. In maddə 1-nə bəndi müvafiğ kardə bə bəyanat, üjənən in maddə 2-nə bəndi müvafiğ təsis bə, yainki nüşon doə bə orqanon nom müvafiğ iştirok kardə devləti tərəfikū İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi tonə depotizə bəpie noə bıbū. Yolə Katib çəvon sürəton bə co iştirok kardə devləton voğandedə. Bəyanat bı barədə bə Yolə Katibi xəbə doe şərti piə vaxtədə bə dümo pəğəte bəbe. Əmma im, cı Komitə diə kardəninə bə məlumaton ğətiyyən bəpye təsir nıkə.

4. Petisiyəon siyahi in maddə 2-nə bəndi müvafiğ təsis bə, yainki nüşon doə bə orqani tərəfikū tərtib bedə, əmma cı siyahi təsdiğ bə sürəton isəbū ha sor dı müvafiğ kanalon bə Yolə katibi təhvil doedən; həməən çəvon məzmün bəpie oşko nıbū.

5. Ərizə doə kəs in maddə 2-nə bəndi müvafiğ təsis bə, yainki nüşon doə bə orqani fəaliyyətikū no-rozi mandeədə şəş manqi dılədə həmonnə məsələ bə Komitə doe həxiş heste.

6. a) Komitə iştə sə məlumatı məxfi ğaydədə cı Konvensiyə kon sə qılə müddəə petošə kardeədə itti-

hom bə iştirək kardə devləti nəzə rosnədə. Əmma müvafiq şəxson, yainki şəxson qropi nomon, be çəvon oşko ifodə bə roziəti qətə bedəni. Komitə ananımə məlumatən gəbül bəpie nıkə.

b) Votemoni sə devlət se manqi dılədə bə Komitə in məsələ, iyan həmonnə devləti vinde zınə tədbiron izoh kardə nıvıstınə izahət, yainki bəyanat bəpie təğdim bıkə.

7. a) Komitə məlumatı marağınə iştirək kardə devləton, iyan ərizə doə kəson bəçəy səroncomi təğdim kardə həmməy məlumatən bə nəzə səy şərti müzakirə kardedə. Komitə çı ərizə doə kəsi həmmə müm-kün bə daxili midofia vasitəon sə karde müəyyən nıka, bə hiç qılə ərizə bəpie diə nıkə. Əmma in gəyda həmonnə vasitəon tətbıg karde diroz dəkəşe holonədə ko kardedəni.

b) Komitə təklif, iyan tevsiyə beədə əvoni bə marağınə iştirək kardə devləti, iyan bə ərizə doə kəsi voğandedə.

8. Komitə bəştə sorlıg məruzə joğə məlumatən xülasə, iyan lozim zınədə marağınə iştirək kardə devləton izahət, iyan bəyanatən kirtə şərh, üjənən məxsüsi təklifon, tevsiyəon daxil kardeydə.

9. Komitə bı maddədə nəzəradə qətə bə funksiyəon əncəx çı Konvensiyə hiç nıbu da qılə iştirək kardə devləti in maddə 1-nə bəndi müvafiq bəyanat doe bə peşt bə vırə rosne bəzine.

Maddə 15

1. Dı Penə Məclisi 1514 (XV) nüməynə 14 dekabr 1960-nə sori qətnamə gəbül bə müstəmləkə olkəon, iyan xəlqon istiqlalıyyət doe həxədə Bəyannamə məğsədon detobə nail be in Konvensiyə müddəon dı co beynəlxalğə sənədon, yainki lbə Milləton Təşkilati, iyan əçəy ixtisosin bə idarəon bə xəlqon doə petisiyə doe həxi gət məhdüd kardedəni.

2. a) In Konvensiyə 8-nə maddə 1-nə bəndi müvafiq təsis bə Komitə ərizəon sürəti lbə Milləton Təşkilati biləvasitə in Konvensiyə prinsipən, iyan məğsədon aid bə məsələon məğğül bə orqanonkü sedə, iyan gəyyoməti jitonə bə, iyan iştə tərəfikü idarə nıbə ərazion, iyan 1514 (XV) nüməynə qətnamə tətbıq kardə bə co ərazi əhalion bı Konvensiyədə nəzəradə qətə bə, iyan həmon orqanonədə diə kardeədə bı məsələon barədə ərizəon müzakirə kardeədə iştə rəy, iyan tevsiyəon bəvon təğdim kardedə.

b) Komitə lbə Milləton Təşkilati səlahiyyətinə orqanonədə biləvasitə çı Konvensiyə prinsip, iyan məğsədon aid bə, iyan idarə kardə devləton çı bəndi a) nıməbəndədə nüşon doə bə ərazionədə bə jimon dəvordiniyə gənundoəti, məhkəmə tədbiron, inzibati, iyan co tədbiron barədə məruzəon sürəti sedə, üjənən bı barədə iştə rəyi votedə, iyan bə həmon orqanon tevsiyəon doədə.

3. Komitə lbə Milləton Təşkilati orqanonkü sə ərizə, iyan məruzəon xülasə, üjənən çı Komitə həmon ərizəon, iyan məruzəon barədə bə tevsiyəon bəştə

Penə Məclisi məruzə daxil kardedə.

4. Komitə çı İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibikü çı maddə 2a bəndədə votə bə ərazion barədə əçəy sərəncomədə bə ın Konvensiyə məğsədon aid bə həmmə informasiyaon sedə.

Maddə 16

İn Konvensiyə mübahisəon tənzim karde, yainki şikardeəton diə karde barədə müddəaon İbə Milləton Təşkilati, iyən əçəy ixtisasin bə idarəon co-vijneəti sahədə mübahisəon, iyən şikardeəton həll karde barədə əsos sənədonədə, yainki çəvon tərəfikü bəqəm kardə bə Konvensiyaonədə izoh bə co üsülon xələl nıvay tətbiğ bedə, iyən iştirok kardə devləton mübahisəon həll karde qorə çəvon münasibətonədə güvvədə bə ümümi, yainki xüsusi beynəlxalğə sazişon müvafiq bə co üsülon istifadə karde mane bedəni.

III POƏ

Maddə 17

1. İn Konvensiyə çı İbə Milləton Təşkilati, yainki əçəy konsə qıləy ixtisasin bə idarə üzvi, Beynəlxalğə Məhkəmə Statüti iştirok bıkə, iyən İbə Milləton Təşkilati Penə Məclisi bı Konvensiyədə iştirok karde dəvət kardə har qılə devləti gəl kəşero oje.

2. İn Konvensiyə bəpie təsdiğ bıbū. Təsdiğ kardə fərmanon İbə Milləton Təşkilati yolə Katibi tono depozitə noə bedə.

Maddə 18

1. İn Konvensiyə əçəy 17-nə maddə 1-nə bəndədə nüşi doə bə har qılə devləti umuj bəro oj bəbe.

2. Umuj be bı barədə sənəd bo oğətero bə İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi təhvil doe bə jimon dəvardədə.

Maddə 19

1. İn Konvensiyə vıstı haftminnə təsdiğ ka fərman, yainki umuj be həxədə sənəd bə İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi təhvil doe bəpeşt siminə rüji bə zü penıştedə.

2. İn Konvensiyə vıstı haftminə təsdiğ ka fərman, yainki umuj be həxədə sənəd bo oğətero təhvil doə bə peşt təsdiğ kardə, yainki bəy umuj bə devlətiro ın Konvensiyə həmonnə devlət ıstə təsdiğ kardə fərma-

ni, yainki umuj be barədə sənədi bo oğətero təhvil doe bə peşt siminə rüji bə zü peniştədə.

Maddə 20

1. İbə Milləton Təşkilati Yolə Katib çı devləton təsdiğ ka, yainki umuj be vaxtədə kardə ğeyd-şerton mətnon sedə, iyən bo in Konvensiyədə iştirək kardə, yainki iştirək karde bə zınə həmmə devləton ğandədə. Qeyd-şerti etiroz kardə har qılə devlət pentono nüşon doə bə votəmoni sə rüjiku bə peşt nəve rüji dılədə məlüm ğeyd-şerti ğəbül nıkarde barədə bə Yolə Katibi bəpie bivoto.

2. Dı in Konvensiyə məğsəd, iyən vəzifəon bə i vırə dəşe nızınə, üjənən in Konvensiyə əsosədə bino bə har qılə orqani ko maneçiatı karde zınə ğeyd-şerton ro doedənin. Çı Konvensiyə iştirək kardə devləton hiç nıbu seədə bə dı etiroz kardeyədə ğeyd-şert bə i vırə dəşe nızınə, yainki bə ko mane bə hesob beədə.

3. Ğeyd-şerti piə vaxtədə dı bə Yolə Katibi nom müvafiğ votəmoni bə dümo peğate bəbe. Joğə votəmon seə rüjiku bə zü peniştədə.

Maddə 21

Har qılə iştirək kardə devlət İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi nom dı nıvıştinə votəmoni in Konvensiyə denonsasiyə karde bəzne. Denonsasiyə Yolə Katibi bı barədə votəmoni sə rüjiku i sor bə peşt bə zü

peniştə.

Maddə 22

In Konvensiyə izoh, yainki tətbiğ karde barədə dı, yainki se-ço qılə iştirək kardə devləti arədə qəpəmon, yainki in Konvensiyədə xüsusi nəzərədə qəta bə prosedüron ro həll nıkarde bə har qılə mübahisə, mübahisə kardə tərəfon in mübahisə tənzim karde qorə bə rozietı ome nıznieədə, həmonnə mübahisə dı tərəfon konsə qıləy tələbi bo həll kardero bə Bey-nəlxalğə Məhkəmə doe bəbe.

Maddə 23

1. Har qılə iştirək kardə devlət piə vaxtədə İbə Milləton Təşkilati Yolə Katibi nom dı nıvıştinə votəmoni in Konvensiyə tojadən diə karde tələb karde bəzine.

2. İbə Milləton Təşkilati Penə Məclis dı joğə tələbi əlaqədar, lozim beədə, kon cürə tədbiron vinde barədə ğərar ğəbül karde bəzine.

Maddə 24

İbə Milləton Təşkilati Yolə Katib in Konvensiyə 17-nə maddə 1-nə bəndədə nüşon doə bə bə həmməy devləton jinə məlumaton votedə:

a) 17, iyən 18-nə maddəon müvafiğ bə ğol əkəşon, təsdiğəkəon, iyən umjənəbəyon barədə;

b) 19-nə maddə müvafiğ ın Konvensiyə bə zü pe-nişte barədə;

c) 14-nə, 20-nə. iyən 23-nə maddəon müvafiğ sə bə məlumaton, iyən bəyannaməon barədə;

ç) 21-nə maddə müvafiğ denonsasiyaon barədə.

Maddə 25

1. İngilisi, isponi, Çini, ürüsi, iyən firəngə zıvono-nədə bə mətnon bə i cürə zü malik bə ın Konvensi-yə İbə Milləton Təşkilati arxivədə oğətə bedə.

2. İbə Milləton Təşkilati Yolə Katib ın Konvensiyə təsdiğ kardə sürəton Konvensiyə17-nə maddə 1-nə bəndədə nüşon doə bə har qılə kateqoriyə mənsüb bə həmməy devləton voğandedə.